

УДК 796.093.1:796.332(477+438)

НАКОНЕЧНИЙ Роман

Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського
<https://orcid.org/0000-0002-2675-2230>
roma_1960@ukr.net

ХІМЕНЕС Христина

Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського
<https://orcid.org/0000-0002-8677-6701>
kh.khimenes@gmail.com

СВІСТЕЛЬНИК Ірина

Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського
<https://orcid.org/0000-0003-4701-9676>
book@ldufk.edu.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Актуальність дослідження полягає у порівнянні підходів до організації змагань (підготовки до них) з футболу для дітей, які проводяться в Україні та Польщі. Задля оптимізації даного процесу на практиці підготовки юних українських футболістів.

Мета роботи – визначити спільні та відмінні риси організації змагальної практики з футболу для дітей 11-12 років в Україні та Польщі.

Порівняно ключові складові змагальної практики у дитячому футболі України та Польщі. Спільними структурними елементами обох моделей є те, що для проведення змагань з футболу серед дітей в обох країнах використовуються схожі: поля, м'ячі, ворота, формати гри та способи проведення. Відмінності у організаційних схемах проведення турнірів в Україні та Польщі полягають в: тривалості та кількості матчів, тривалості турнірів та кількості команд, які приймають в них участь, правилах та регламенті змагань.

Встановлено, що у польському дитячому футболі поряд з українським відслідковується більш виражене: спрямування до врахування особливостей розвитку дитячого організму, акцентуванні уваги на покращенні техніко-тактичної підготовленості гравців та формуванні позитивної мотивації до гри під час організації турнірів.

Отже, доцільно стверджувати, що шляхом урахування позитивного закордонного досвіду можливо оптимізувати змагальну практику юних українських футболістів та сприяти більш якісним процесам підготовки до змагань.

Ключові слова: змагання (турніри) з футболу, футболісти (діти) віком 11-12 років, Україна та Польща, спосіб та формат проведення.

<http://doi.org/10.31891/pcs.2023.3.16>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Враховуючи динамічний розвиток дитячо-юнацького футболу в усьому світі, можливості змагальної практики для дітей, які перебувають на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення (початкової та попередньої базової підготовки) постійно розширюються [1, 2].

Сучасні тенденції розвитку футболу свідчать про те, що у провідних країнах світу, які займаються підготовкою футболістів (Англія, Хорватія, Іспанія, Польща та ін.) впровадження змагальної діяльності в систему підготовки футболістів відбувається вже з перших років занять цією грою [3, 4].

Україна в свою чергу не є винятком [5, 6, 7 та ін.].

Зокрема, у Польщі та власне Україні для ефективної реалізації змагальної діяльності юних футболістів на практиці існують усі наявні умови (інвентар, обладнання, споруди тощо) [1].

Також, варто відзначити, що сьогодні відбувається тісна співпраця між Україною та Польщею, яка передбачає постійний обмін досвідом та запрошення команд із сусідньої країни до себе на змагання [8, 9, 10 та ін.].

Водночас, враховуючи анатомо-фізіологічні та психічні особливості розвитку дитячого організму в дитячому та підлітковому віці, нераціонально організована, надміру часта участь у змаганнях може призвести до

перевантаження, вигорання та травматизму футболістів відповідного віку [11].

Загалом, на світовій спортивній арені відстежується підвищення уваги до змагальної діяльності футболістів дитячого та юнацького віку і відповідно спроби врегулювати баланс між їх можливостями та обсягом змагальної практики. В тому числі, є суттєві відмінності у компонентах змагальної діяльності дітей та дорослих футболістів. Насамперед вони проявляються у відмінності в розмірі м'ячів, воріт, поля та інших компонентів змагань юних та дорослих гравців [12, 13].

Зокрема, враховуючи те, що сьогодні Польща є однією з провідних європейських країн щодо підготовки юних футболістів [14] достатньо цікавим та актуальним видається завдання щодо виявлення ключових аспектів побудови змагальної практики та організації змагань польських футболістів на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення та відповідно їх порівняння з аналогічною практикою в українському футболі.

2. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета роботи – визначити спільні та відмінні риси організації змагальної практики з футболу для дітей 11-12 років в Україні та Польщі.

Матеріал та методи

У процесі дослідження основним інформаційним матеріалом для наповнення публікації виступали дані інтернет-ресурсу щодо організації змагальної практики юних футболістів в Україні та Польщі і її ключових

показників. Також, до уваги приймалися матеріали наукових публікацій українських та іноземних авторів щодо організації змагальної діяльності футболістів. Методи дослідження: аналіз та синтез використовувалися при роботі з літературними джерелами (в основному мережі Інтернет); спостереження базувались на практичному досвіді, фіксуванні основних результатів в протоколах та аналізі і співставленні змагань в Україні та Польщі; порівняння полягало у визначенні спільних та відмінних рис підходів до побудови змагальної практики в Україні та Польщі.

3. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Проведення змагань з футболу для дітей відповідного віку та на кожному з етапів багаторічного спортивного удосконалення має власні особливості.

По причині появи великої кількості турнірів з футболу для гравців віком 11-12-ти років в Україні та світі (зокрема за останні 10 років) [5, 6, 7, 8 та ін.], ми вирішили порівняти основні організаційні особливості їх проведення для визначення відмінних рис та виявлення позитивних явищ, які можливо використати в подальшому для удосконалення системи дитячо-юнацьких змагань з футболу в Україні.

Зокрема у таблиці 1 наведено ключові складові змагальної практики за якими ми порівнювали її специфіку у дитячому футболі України та Польщі (табл. 1).

Таблиця 1

Складові змагальної практики з футболу дітей 11-12-ти років в Україні та Польщі

№	Компонент	Країна	
		Україна	Польща
1	Розмір поля	60x40 (50x30) м	70x50 (55x35) м
2	Розмір м'яча	4	4
3	Розмір воріт	2x5 метрів	2x5 метрів (1,8x4 метра)
4	Тривалість гри	2 тайми по 15-20 хв.	1 тайм 15-20 хв.
5	Кількість матчів	6-8	10-12
6	Формат гри	8+1	8+1 (6+1)
7	Кількість команд	20-30	30-40
8	Тривалість турніру	3-4 дні	2 дні
9	Спосіб проведення змагань	Змішаний (відбірково-коловий) спосіб	Відбірково-коловий спосіб
10	Введення м'яча з-за бокової лінії	Руками	Руками (ногами)
11	Кількісний склад команди	16-18 футболістів	14-18 футболістів
12	Заміни	Необмежено	Необмежено
13	Покриття	Штучна трава	Штучна трава (природна трава)
14	Кількість суддів	Один	Двоє
15	Доступ вболівальників до поля	Необмежений (обмежений)	Обмежений

Однією з відмінностей проведення турнірів з футболу для дітей 11-12-ти років в Україні та Польщі є те, що в основному в Україні змагання проводяться на майданчиках розміром 100x60/105x65 м, які своєю чергою ділять “поперек” на два – 60x40 м (8+1) або чотири поля – 50x30 м (6+1).

На противагу цьому, в Польщі турніри для дітей 11-12 років проводять вздовж поля великого розміру 100x60/105x65 м (“від штрафної до штрафної” – 70x50 м) або на спеціально створених майданчиках розміром: 70x50/60x40 м (8+1) та 55x35 м (6+1), що надає кращі можливості для відтворення реальних умов змагань, що передбачені для дорослих футболістів. З точки зору ефективності підготовки юних футболістів підхід, який використовується в Польщі можливо вважати більш раціональним, адже він надає змогу гравцям краще адаптуватись до подальшої гри у форматі 11x11 [2, 4, 13].

Щодо футбольних м'ячів, то їх розміри збігаються у дитячому футболі обидвох країн. Так їх розмір це 4. Використання м'ячів зменшених розмірів (3 та 4) під час змагання дітей (в порівнянні з дорослими де грають м'ячами розміру 5), зумовлено насамперед тим, що анатомо-фізіологічні особливості організму гравців, які знаходяться на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення не дозволяють використовувати м'ячі більших розмірів [11].

Існує незначна відмінність в тому, що для проведення турнірів з футболу для дітей даного віку в Польщі окрім стандартних воріт розміром 5x2 м., під час гри у форматі 8+1, на практиці використовуються також ворота розміром 1,8x4 м для матчів в яких змагаються за форматом 6+1. Зумовлено це оптимізацією організаційних компонентів змагальної діяльності під час реалізації дитячих турнірів, враховуючи анатомо-фізіологічні особливості розвитку та рівень підготовленості гравців відповідного віку [11, 12].

Існує відмінність між підходами до проведення змагань з футболу в Україні та Польщі, які стосуються тривалості та кількості матчів. В Україні під час турнірів проводяться матчі, які складаються в основному з двох таймів (15-20 хв.), відповідно футболісти приймають участь в меншій кількості ігор (6-8 матчів). Своєю чергою змагальна практика з футболу для

дітей 11-12 років в Польщі пов'язана з більшою кількістю матчів, аніж в Україні (в середньому 10-12 ігор для однієї команди на турнірі), які складаються лише з одного тайму тривалістю 15-20 хв [5, 7, 8, 10 та ін.].

Зокрема, схема змагань, яка на теперішній час реалізується в Польщі є більш адаптована під вимоги сучасного футболу, а саме надає можливість зустрітись з більшою кількістю сильних команд, передбачає незначну тривалість відпочинку між матчами, дозволяє в скорочених термінах провести турнір тощо [14].

Відповідно такі підходи впливають на тривалість та спосіб проведення змагань.

Щодо загальної тривалості дитячих футбольних турнірів, то в Україні для дітей 11-12 років вони проводяться у 3-4 дні, в Польщі – 2-3 дні. Пов'язано це з: організаційними особливостями проведенням змагань (наявністю діючої інфраструктури), логістичними аспектами (подоланням відстаней для прийняття участі в змаганнях), комерційною складовою тощо [6, 8, 10 та ін.].

В Україні змагання проводяться переважно за змішаним або відбірковим способом [5, 7]. На території Польщі проведення турнірів для дітей відповідного віку відбувається в основному відбірковим способом [8, 10]. Це пов'язано з тривалістю змагань, кількістю учасників, кількістю матчів тощо, організаційними аспектами, які визначають організатори турнірів.

Кожен з підходів має певні переваги та недоліки, проте на думку фахівців з футболу більш ефективним способом проведення змагань для дітей та юнаків є саме відбірковий [2, 3, 4].

Зі способом проведення змагань також пов'язана можлива кількість команд-учасниць конкретного турніру. В Україні ця цифра досягає в основному 20-30 команд за турнір, в Польщі дещо більше – в середньому 30-40 команд приймає участь в одних змаганнях [7, 9, 10].

Відмінність між форматами, за якими змагаються команди у даному віці в Україні та Польщі полягає ще в кількох моментах. Так, в Україні основна кількість змагань для дітей 11-12 років проводиться у форматі 8+1. Проте, в Польщі в рівних частках проводяться турніри, де діти відповідної вікової категорії змагаються між собою за форматами 8+1 та

6+1. Враховуючи сучасні тенденції розвитку футболу, концепцію проведення змагань в Польщі варто вважати більш ефективною, зважаючи на те, що при меншій групі учасників, футболіст зможе прийняти участь в ігрових ситуаціях більшу кількість разів та відповідно частіше зустрітись з м'ячем [5, 6, 10].

Продовжуючи тему сучасних тенденцій в футболі однією з важливих деталей, які відрізняють два підходи між собою є введення м'яча з-за бокової лінії на поле. В українському дитячому футболі згідно правил введення м'яча з-за бокової лінії під час гри у форматах 8+1 та 6+1 дітьми 11-12 років відбувається лише руками [5,6,7]. На противагу цьому в Польщі існує варіант введення м'яча ногами, що також сприяє покращенню технічної підготовленості юних футболістів на даному етапі багаторічного спортивного удосконалення, шляхом зменшення кількості підняття м'ячів “вгору” та більшого контакту з м'ячем ногами [8, 10].

Що стосується забезпечення проведення турнірів, в двох країнах, то тут також є спільні та відмінні риси.

Кількісний склад учасників, які приймають участь в турнірах на території обох країн є однаковим (для форматів 8+1 та 6+1 в середньому 14-18 футболістів), а можливості заміни гравців між собою під час матчів не мають обмеження [6, 9, 10].

Проводяться змагання в Україні в основному на майданчиках зі штучним покриттям [5, 7]. В Польщі для проведення турнірів окрім полів зі штучним покриттям, також використовуються поля з природньою травою [8, 9]. Враховуючи те, що за останні роки спостерігається підвищений рівень травматизму футболістів вже на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення, зокрема на майданчиках зі штучним покриттям [11], більш раціональним на нашу

думку є застосування природніх покриттів (трав'яних), проте у той же час, такі технології сьогодні є більш дорогівартісними [2, 4, 12, 13].

Кількісний склад суддів який обслуговує дитячі футбольні матчі переважно є більшим на турнірах, які проводяться в Польщі (для форматів 8+1 та 6+1 – двоє суддів) [9, 10].

В Україні для проведення матчів в межах цих форматів, в яких приймають участь діти віком 11-12 років, переважно на полі знаходиться лише один суддя. В основному це пов'язано з матеріально-технічними можливостями проведення змагань в Україні та Польщі. Проте, це є одним з визначальних аспектів організації турнірів, оскільки якість суддівства напряму впливає на об'єктивність визначення переможця в футболі [5, 7].

В підсумку хотілось б звернути увагу на ще один аспект, який також є відмінним у проведенні дитячих турнірів з футболу в Україні та Польщі. В Україні часто одним з проблемних питань під час проведення змагань є втручання батьків в роботу суддів, тренерів та загалом у гру футболістів, що є збиваючим чинником, який часто негативно впливає на хід самої гри [5, 6]. В Польщі цьому питанню приділяють вагому увагу та запобігають конфліктам з батьками шляхом проведення бесід з ними та обмеженням доступу вболівальників до поля на якому проводяться ігри [8, 10].

За роки проведення змагань з футболу для дітей віком 11-12 років, як в Польщі так і в Україні сформувалась певна система до якої входять основні турніри в яких приймають участь найсильніші представники кожної з країн та запрошенні команди з інших країн світу [5, 7, 8, 10].

До прикладу в таблиці 2 представлені декілька основних турнірів з футболу для дітей віком 11-12 років, які проводяться в Україні та Польщі (табл. 2).

Таблиця 2

Основні турніри з футболу для дітей 11-12-ти річного віку в Україні та Польщі

Україна	Польща
Leo Cup (Львів) Utmost Cup (Вінниця) Турнір пам'яті Є. Рудакова (Київ)	Pro-Turnieje (Ліхень-Старий) Number one cup (Гданськ) Арі Cup (Закопане)

Одним з наймасовіших та найпрестижніших турнірів з футболу для дітей 11-12 років в Україні є турнір пам'яті Є.

Рудакова, який відбувається в місті Київ (на базі ФК “Динамо” Київ у Конче-Заспі) [5]. Особливістю цих змагань є те, що для участі в

них запрошуються найкращі команди даної вікової категорії з усієї країни та те, що вони відбуваються в одному з найбільших критих манежів в Україні.

Далі детальніше розглянемо компоненти системи проведення цих змагань (табл. 3) [5].

Таблиця 3

Формат проведення турніру пам'яті Є. Рудакова з футболу

Груповий етап (8 груп по 5 команд)							
Група 1	Група 2	Група 3	Група 4	Група 5	Група 6	Група 7	Група 8
Фінальний етап (5 ліг по 8 команд)							
Gold 1-8 місце		Silver 9-16 місце		17-24 місце		25-32 місце	
						33-40 місце	

Дана система передбачає фактичне проведення змагань в два етапи:

1. Груповий етап – кожна з команд у власній групі зустрічається з кожним суперником по одному разу.

2. Фінальний етап – в кожній з груп проводиться три матчі (для фіналістів трьох стадій - 1/4, 1/2 та фіналу) [5].

Враховуючи специфіку проведення змагань з футболу для дітей 11-12 років, організація цього турніру несе у собі певні позитивні та дискусійні моменти. З позитивних сторін варто відзначити місце проведення (незалежність від кліматичних умов і високоякісне покриття майданчику) та велику кількість матчів з найсильнішими командами країни, що своєю чергою сприяє підвищенню спортивної майстерності юних футболістів на даному етапі [5].

Водночас, 4-денна тривалість турніру передбачає довготривалу участь у змаганнях, що може призводити до значного виснаження спортсменів даного віку. Це, своєю чергою може спричинити до вигорання юного футболіста та втрати мотивації до гри у футбол [5]. Також, розіграш місць з 16 по 40, може негативно позначитися на психологічному стані дітей 11-12 років (зокрема, втрати віри у власні сили та небажання продовжувати спортивну діяльність) [5].

Для порівняння демонструємо організаційні особливості проведення одних з найбільш масових змагань з футболу “Pro-Turnieje – Super Cup” для дітей до 12 років в Польщі (табл. 4) [10].

Формат проведення турніру “Pro-Turnieje – Super Cup” (м. Ліхень-Старий, Польща)

Груповий етап (7 груп по 6 команд)						
Group A	Group B	Group C	Group D	Group E	Group F	Group G
Фінальний етап (7 ліг по 6 команд)						
Champions 1 1-6 місце	Champions 2 7-12 місце	Gold 1 13-18 місце	Gold 2 19-24 місце	Silver 25-30 місце	Bronze 31-36 місце	Fair Play 37-42 місце

Особливістю проведення даних змагань є також реалізація великої кількості матчів протягом турніру, проте в порівнянні з турніром пам'яті Є. Рудакова проводяться вони у коротші терміни (за два дні). Вдається це завдяки злагоженій організації змагань, проведення матчів на великій кількості майданчиків (5-6 полях) та зменшенні часу ігор (15-20 хв. гра) [10].

Фінальна частина змагань побудована таким чином, що незалежно від місця, яке посіла команда на груповому етапі вона бореться в подальшому за 1 місце у власні лізі (Champions, Gold, Silver тощо). Це, своєю чергою сприяє збільшенню позитивних

емоцій у гравців та покращенню атмосфери під час проведення змагань [10].

4. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Загалом, між організацією змагальної практики з футболу для дітей 11-12 років в Україні та інших провідних футбольних країнах світу, зокрема Польщі є багато спільних рис. Наприклад використовуються схожі за розміром: поля (від 50x30 до 70x50 метрів), м'ячі (4 розміру) та ворота (від 1,8x4 до 2x5). Також, формати гри (6+1 і 8+1) та

способи проведення змагань (змішаний або відбірково-коловий) в цілому відповідають одне одному.

Водночас у польському дитячому футболі поряд з українським відслідковується більш виражене спрямування до врахування особливостей розвитку дитячого організму під час планування й організації турнірів, що відображено у меншій тривалості змагань, а відповідно і менших навантажень для дитячого організму. Також, те, що змагання організуються таким чином щоб сприяти насамперед покращенню техніко-тактичної підготовленості гравців та розвитку їхніх індивідуальних якостей. Окрім, того система змагань у Польщі прагне до того щоб мати виключно позитивний вплив на психологічну сферу дітей, а отже і формування позитивної

мотивації до тренувань та змагальної діяльності.

Отже, доцільно стверджувати, що шляхом урахування позитивного закордонного досвіду (особливостей проведення змагань для юних футболістів, а саме підбору: розмірів полів-м'яча-воріт; кількості і тривалості матчів; формату гри; кількості команд на турнірі; способу проведення і тривалості змагань; правил і регламенту тощо) та його інтегрування в українському дитячому футболі можливо оптимізувати змагальну практику юних українських футболістів та відповідно сприяти більш якісним процесам підготовки до змагань, уникаючи негативних моментів перенавантаження, перевтоми, тощо.

Література

1. Наконечний Р.Б. Тактична підготовка футболістів віком 11-12 років із використанням інтерактивних завдань : дис. ... д-р. філософії : 01.19.23. Львів, 2023. С. 304.
2. The National Player Pathway: 7v7s Ages 9–12. *Scottish Youth FA*, 2011. P. 36.
3. Benítez R. What is the age to start playing football? (In English) URL: http://www.rafabenitez.com/2014/web/index.php?act=mostrarBlog&id_entrada=1&idioma=in
4. Schomann P., Bode G., Vieth N. Kinderfußball - Ausbilden mit Konzept 1 : Bambinis, F- und E-Junioren, DFB-Fachbuchreihe. 2020. P. 368. ISBN-10: 3-89417-306-8
5. Турнір «пам'яті Євгена Рудакова». URL: <https://kldf.kiev.ua/turnir-pamyati-yevgena-rudakova-2022/> (дата звернення 15.07.2023)
6. Leo Cup. URL: <https://www.lvivcup.com.ua/> (дата звернення 15.07.2023)
7. Utmost Cup. URL: <https://vinfcup.com.ua/> (дата звернення 15.07.2023)
8. Międzynarodowe Turnieje Api Cup Zakopane (in Polish) URL: <http://zakopane-api.pl/turnieje-api-cup/api-cup-zakopane-kolejne-turnieje/> (дата звернення 15.07.2023)
9. Number One Cup (In English) URL: <https://youngtalentsgroup.com/en/tournament/377/379> (дата звернення 15.07.2023)
10. Pro-Turnieje Cup (In English): <http://pro-turnieje.pl/en/> (дата звернення 15.07.2023)
11. Wilmore J. H. Physiology of sport and exercise. Champaign, Illinois: *Human Kinetics*, 2004. P. 726.
12. Wein H. Spielintelligenz im Fußball — Kindgemäß trainieren. Aachen: *Meyer&Meyer*, 2011. P. 368.
13. Terzis A. Creative Attacking Play - From the Tactics of Conte, Allegri, Simeone, Mourinho, Wenger & Klopp. 2017. P. 144. ISBN-10: 1-910491-16-0
14. Von Ralf P. Piłka nożna jutra. Pierwszy podręcznik trenera piłki nożnej dzieci (in Polish) URL: [Polski Związek Piłki Nożnej](http://polski.związekpiłki.nożnej.pl/).

References

1. Nakonechnyi R.B. Taktychna pidhotovka futbolistiv vikom 11-12 rokiv iz vykorystanniam interaktyvnykh zavdan : dys. ... d-r. filosofii : 01.19.23. Lviv, 2023. S. 304. (in Ukrainian).
2. The National Player Pathway: 7v7s Ages 9–12. *Scottish Youth FA*, 2011. P. 36. (In English).
3. Benítez R. What is the age to start playing football? (In English) URL: http://www.rafabenitez.com/2014/web/index.php?act=mostrarBlog&id_entrada=1&idioma=in
4. Schomann P., Bode G., Vieth N. Kinderfußball - Ausbilden mit Konzept 1 : Bambinis, F- und E-Junioren, DFB-Fachbuchreihe. 2020. P. 368 ISBN-10: 3-89417-306-8 (In German).
5. Turnir «pamiaty Yevhena Rudakova». URL: <https://kldf.kiev.ua/turnir-pamyati-yevgena-rudakova-2022/> (in Ukrainian).
6. Leo Cup. URL: <https://www.lvivcup.com.ua/> (in Ukrainian).
7. Utmost Cup. URL: <https://vinfcup.com.ua/> (in Ukrainian).
8. Międzynarodowe Turnieje Api Cup Zakopane (in Polish) URL: <http://zakopane-api.pl/turnieje-api-cup/api-cup-zakopane-kolejne-turnieje/>
9. Number One Cup (In English) URL: <https://youngtalentsgroup.com/en/tournament/377/379>
10. [Pro-Turnieje Cup \(In English\): http://pro-turnieje.pl/en/](http://pro-turnieje.pl/en/)
11. Wilmore J. H. Physiology of sport and exercise. Champaign, Illinois: *Human Kinetics*, 2004. P. 726. (In English).
12. Wein H. Spielintelligenz im Fußball — Kindgemäß trainieren. Aachen: *Meyer&Meyer*, 2011. P. 368. (In German).

13. Terzis A. Creative Attacking Play - From the Tactics of Conte, Allegri, Simeone, Mourinho, Wenger & Klopp. 2017. 144 p. ISBN-10: 1-910491-16-0 (In English).

14. Von Ralf P. Piłka nożna jutra. Pierwszy podręcznik trenera piłki nożnej dzieci (in Polish) URL: Polski Związek Piłki Nożnej.

Abstract

NAKONECHNYI Roman, KHIMENES Khrystyna, SVISTELNYK Iryna

ORGANIZATION OF COMPETITIVE PRACTICE OF YOUNG FOOTBALL PLAYERS IN UKRAINE AND POLAND AT THE CURRENT STAGE OF DEVELOPMENT

The article reveals ways of organizing competitions for young football players in Ukraine and Poland.

The relevance of the research lies in the comparison of approaches to organizing (preparation for) football competitions for children held in Ukraine and Poland. In order to optimize this process in the practice of training young Ukrainian football players.

The purpose of the work is to determine the common and distinctive features of the organization of competitive football practice for children 11-12 years old in Ukraine and Poland.

The key components of competitive practice in children's football in Ukraine and Poland are compared. The common structural elements of both models are that both countries use similar fields, balls, goals, game formats and methods of conducting football competitions among children. The differences in the organizational schemes of tournaments in Ukraine and Poland are: the duration and number of matches, the duration of tournaments and the number of teams participating in them, the rules and regulations of competitions.

At the same time, in Polish children's football, along with the Ukrainian one, a more pronounced trend towards taking into account the peculiarities of the development of the children's body during the planning and organization of tournaments is observed, which is reflected by lower loads on the children's body. Also, the fact that the competitions are organized in such a way as to contribute, first of all, to the improvement of the technical and tactical preparation of the players and the formation of positive motivation in them for training and competitive activities.

Therefore, it is appropriate to state that by taking into account the positive foreign experience (features of training and conducting competitions for young football players) and its integration in Ukrainian children's football, it is possible to optimize the competitive practice of young Ukrainian football players and, accordingly, contribute to higher quality processes of preparation for competitions, avoiding negative moments of overload, fatigue, etc.

Keywords: football competitions (tournaments), football players (children) aged 11-12, Ukraine and Poland, method and format of holding.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Наконечний Р., Хіменес Х., Свістельник І. Організація змагальної практики юних футболістів в Україні та Польщі на сучасному етапі розвитку. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2023. № 2. С. 124-130.

Nakonechnyi R., Khimenes K., Svistelnyk I. (2023) Organization of competitive practice of young football players in Ukraine and Poland at the current stage of development. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, № 2, pp. 124-130.